

Winter

Vier jaargetijden

Er zijn vier jaargetijden in Nederland. Lente (= voorjaar), zomer, herfst (= najaar) en winter. De winter begint **rond** 21 december en stopt rond 21 maart.

Het weer in de winter

Het kan regenen, sneeuwen, **vriezen, dooien, ijzelen** of **hagelen**. De normale temperatuur in de wintermaanden is tussen -2 en 6,5 graden. De dagen zijn kort en de nachten zijn lang.

Sneeuw

Sneeuw is **bevroren** regen. Het zijn **ijskristallen** die aan elkaar zijn geplakt. Je hebt verschillende soorten sneeuw. Bijvoorbeeld:

Motsneeuw = fijne, zachte sneeuw die bestaat uit heel kleine ijsdeeltjes
Korrelsneeuw = zachte, donzige sneeuw. Korrelsneeuw **zweeft** naar beneden. Van deze sneeuw kan je een sneeuwbal of een sneeuwpop maken.

Poedersneeuw = sneeuw die niet plakt

Stuifsnieuw = sneeuw die al op de grond ligt en door de wind wordt verplaatst. Soms ontstaan er sneeuwheuvels of -duinen.

Er zijn veel woorden met sneeuw. Er zijn 593 woorden die met sneeuw beginnen. Zoals sneeuwpop en sneeuwpret. En er zijn 32 woorden die eindigen op sneeuw. Zoals poedersneeuw of plaksneeuw.

In de sneeuw kan je heerlijk spelen. Sneeuwballen gooien, of een sneeuwpop of sneeuwengel maken.

Ijs

Ijs is bevroren water. Wanneer de temperatuur lager is dan 0 graden, gaat het vriezen. Als het dan een paar dagen vriest, kunnen we schaatsen op vijvers, grachten, kanalen en meren. Dat heet natuurlijk. Kunstijs is ijs op een (kunst)ijsbaan. De meeste Nederlanders houden van schaatsen. Ze schaatsen op **doorlopers**, noren, ijshockey- of kunstschaatsen.

Veel Nederlanders hopen elk jaar dat er een Elfstedentocht komt. Dat is een schaatstocht van 200 kilometer die langs elf Friese steden gaat, in de provincie Friesland. Om de tocht te kunnen rijden moet het heel lang goed vriezen. Dat gebeurt bijna nooit meer. De laatste Elfstedentocht was in 1997 (negentien zevenennegentig).

Winterellende

Schaatsen en sneeuwballen gooien, dat zijn de leuke dingen in de winter. Maar er zijn ook veel nadelen in de winter. Door de kou moet de verwarming hoger. Daardoor gaat je energierekening omhoog. Je moet een dikke jas, muts en handschoenen aan. Je bent meer binnen, waardoor je eerder verkouden kan worden of griep kan krijgen.

De vorst kan ervoor zorgen dat dingen kapotgaan. Als je een buitenkraan hebt, doe er dan **noppenfolie** omheen of sluit het water af. De accu van je auto start minder goed. Je oude cv-ketel kan ermee stoppen.

Op de wegen kan het door sneeuw en ijs glad en glibberig zijn. Er ontstaan hierdoor vaak ongelukken. Je moet in de ochtend ijs van je auto **ruit** afkrabben. Het slot van je auto kan bevroren zijn.

Als er flinke wind uit het noordoosten komt, dan is het misschien -5 graden maar de **gevoelstemperatuur** is nog veel lager.

Vragen

- Is er in jouw land ook een winterseizoen?
- Hoeveel woorden ken jij die beginnen met sneeuw?
- Weet jij wat een sneeuwengel is?
- Heb je al eens geschaatst? Op welke schaatsen? Op kunstijs of natuurlijk?
- En sleeën, heb je dat weleens gedaan?
- Wat vind je leuk aan de winter en wat vind je minder leuk?

Moeilijke woorden

- **Rond:** ongeveer, circa, om en nabij. Maar ook: cirkelvormig
- **Vriezen:** Water wordt ijs. Het is kouder dan 0 (= nul) graden. Het vriest hard: het is ongeveer -10 graden. (We zeggen: min tien.)
- **Dooien:** Het vriest niet meer. De temperatuur komt boven de 0 graden. Het dooit zachtjes: het is 1 of 2 graden.
- **Ijzelen:** regen die op de grond befrist. Het maakt de wegen glad.
- **Hagelen:** Als het hagelt, vallen er harde, bevroren waterdruppels uit de lucht. Dit kan het hele jaar gebeuren.
- **Bevroren:** als iets ijs is geworden. Een bevroren gracht: het water in de gracht is van ijs.
- **Het ijskristal:** kleine bevroren deeltjes die lijken op een juweel (= een sieraad)
- **Zweven:** in de lucht hangen en bewegen. Een vliegtuig of een vogel zweeft in de lucht.
- **Het ijs:** bevroren water. Let op: dit is iets anders dan 'eis'.
  - **De eis:** iets waarvan je vindt dat het moet gebeuren. Het komt van het werkwoord 'eisen'.
  - Ik eis dat jij nu naar school gaat.
  - De eis van de rechter is dat hij de boete betaalt.
- **De doorlopers:** een ouderwets soort schaatsen
- **Het noppenfolie:** bubbeltjesplastic. Je gebruikt dit om iets wat snel kapotgaat mee in te wikkelen, zodat het heel blijft. Als je iets bestelt wat breekbaar is en het wordt bezorgd in een pakketje, dan zit het vaak verpakt in noppenfolie.
- **De ruit:** het raam, het venster, het glas
- **De gevoelstemperatuur:** niet de echte temperatuur, maar de temperatuur zoals die aanvoelt. Een ander woord is 'windkoude'. Als het hard waait, voelt het veel kouder aan. In 1987 was er een gevoelstemperatuur van -28 graden.

